

Onvrijwillige zorg tijdens COVID-19 voor cliënten met een verstandelijke beperking

Factsheet AVG's versie 23 april 2020 check altijd voor laatste versie www.dewet zorgendwang.nl

Wetten die van toepassing zijn

- Wet Publieke Gezondheid (WPG) <https://wetten.overheid.nl/BWBR0024705/2020-03-19>
- Wet Zorg en Dwang (WZD) <https://wetten.overheid.nl/BWBR0040632/2020-03-19>
- WGBO <https://wetten.overheid.nl/BWBR0007021/2006-02-01>

Om te beginnen

Wees toetsbaar en transparant over onvrijwillige zorg. Beschrijf altijd proportionaliteit, subsidiariteit en effectiviteit. Dit is een factsheet en is dus niet volledig. Bij onduidelijkheid of vragen overleg met collega's en experts!

Collectieve maatregelen

De WZD of WGBO is nooit van toepassing bij collectieve toepassingen

- Geldend voor alle bezoekers en/of cliënten; bijvoorbeeld het sluiten van dagbesteding. Zie VGN bezoekenregeling 'Nee, tenzij'
- Juridische grondslag: meest recente besluiten van ministeriële commissie crisisbeheersing en adviezen/richtlijnen RIVM.
- Als cliënt wilsbekwaamheid ter zake is en een collectieve maatregel overtreedt en dat na attenderen nog steeds doet, zoals met >3 personen samenkomen; kan BOA en/of wijkagent ingezet worden.

Individuele maatregelen

Bij (sterke verdenking of bewezen Covid-19 besmetting) bij wilsbekwaam ter zake en wilsonbekwaam ter zake

- Bij een uitgebreide verspreiding van een virus, zoals nu bij COVID-19, geldt in eerste instantie de Wpg bij deze maatregelen, zowel in instelling als thuis, ook als cliënt zich verzet tegen bijvoorbeeld lichamelijk onderzoek of om zich laten testen
- Isolatie of quarantaine in een instelling voor verstandelijk gehandicaptenzorg kan alleen als deze locatie is aangewezen door de voorzitter van de veiligheidsregio
- Als de locatie niet wordt aangewezen voor isolatie of quarantaine: dan moet de Wzd worden toegepast. Dit betekent een RM of in veel gevallen een IBS aanvragen.
- Belangrijke artikelen hierbij uit de Wpg:

Artikel 31: isolatie (bij een verdenking of positief geteste cliënt die ziek is) - in een aangewezen ziekenhuis; op dit moment alleen het LUMC (Beatrixoord).

Artikel 35: quarantaine (bij een cliënt die onbeschermd contact gehad heeft met een positief geteste coronapatiënt maar zelf nog geen klachten heeft, ter preventie) - Mogelijk in de thuissituatie.

LET OP: Voor beiden is **eerst toestemming** van de voorzitter van de veiligheidsregio nodig.

Individuele maatregelen

als de persoon niet besmet is en wilsonbekwaam ter zake tgv zijn verstandelijke beperking

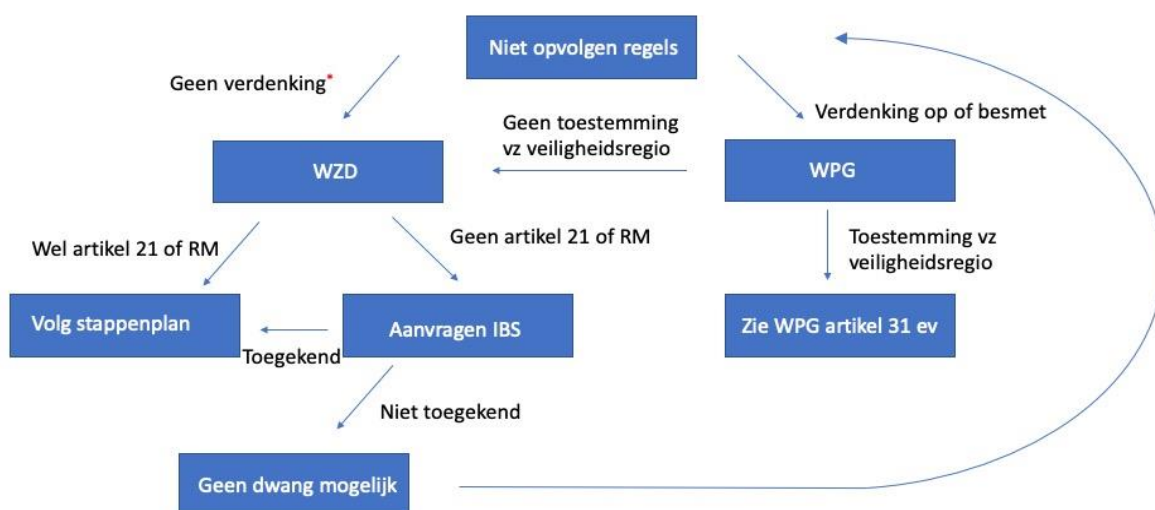
- Als cliënt de maatregelen weigert tgv zijn verstandelijke beperking en bijvoorbeeld geen social distance houdt, of toch bepaalde ruimtes betreedt in een woning waar wel besmettingen zijn=> Wzd alleen als er ernstig nadeel voor cliënt zelf of anderen dreigt en/of is. Als er geen ernstig nadeel is dan mag je iemand niet in zijn vrijheid beperken.
- Belangrijk is goede juridische grondslag (artikel 21, IBS of RM). Beschrijf duidelijk de proportionaliteit, subsidiariteit en effectiviteit van de voorgenomen vrijheidsbeperking

WZD tijdens COVID-19

- Zorgplannen moeten gereed zijn op 1 juli 2020: Hou dwanginzorg.nl in de gaten voor mogelijk verschuiving van deze termijn.
- Stappenplan hoeft niet volledig te worden gevolgd (aldus VWS) wel goed documenteren en denk eraan om deze zsm af te bouwen na de coronacrisis.
- Goed documenteren als geen/onvolledig MDO en/of evaluatiemomenten.
- Streef naar goed contact met familie met bijvoorbeeld beeldbellen.
- Geen inzet extern deskundigen. Mogelijk is er binnen de zorgaanbieder een 'second opinion pool' te organiseren, om zo toch een deskundige advies te kunnen laten geven die niet bij de zorg betrokken.

WGBO is nooit van toepassing bij onvrijwillige zorg!

Bij een cliënt die onder de WZD valt is de WZD altijd voorliggend aan de WGBO bij onvrijwillige zorg. (In de WGBO bestaat onvrijwillige zorg sowieso niet op 1 hele specifieke uitzondering na; Artikel 465 lid 6 voor de geïnteresseerden)

* Alleen mogelijk als WZD van toepassing is (ernstig nadeel komt voort uit verstandelijke beperking) anders aan wetshandhavers om te handhaven